

Az Egek' Magasságiból, a' te első, és
 utolsó Lakó-helyedbül Eliza! fogadd-el Hi-
 temet: „Esküszöm, hogy minden Sorba
 „meg-esméred — Barátodat.,,

Kn.

Remekek a' Düsseldorffi
Képpalotában.

Hajdani Görögországban, mellynek szép Ege, tiszta, és tsendes Mérsékletü Éghajlása (*Clima*) országos Alkotványnya, az Életmódja, és mindenek felett Lakosinak velek származott, gazdag, és eleven Testek' Alkotása (*organisatio*) mind annyi kedvező Okok vóltak, a' mellyek hatalmassan munkáltak az Ízlés' Formálására, és a' Mesterség', 's Szépség' gyenge, és közönséges, Mindeneknek - való Érzésére . . . ebben a' Szépnek Hazájában Izerentsés Párosodása vólt a' Mesterségeknek a' Vallással, tsak az által-is, hogy azon Mustráit az Embert haladó Tökéletességeknek, és Szépségnek, az Imádásnak Tárgyává felmagasztalták, és azoknak belső Betsek mellé, mel-

lyet csak kevesen fogtak meg, egyfzersmind
a' Nép előtt - is Kedvességet adtak.

Nálunk, a' hol a' tiszta mesterséges
Ízlés, mivel az nem formálódhatik, nem
tökéllesíttethetik, 's ki nem fejtödhet, tsak
eggyes Embereknél lakozik. A' tsupa Szép-
ség' Szemlélése, minden más vonfzó Okok
nélkül el-fárasztja a' Nézöket, a' kik an-
nak Térdet nem hajtnak, néki nem hódol-
nak, és töle Óltalmat, vagy Adományt töb-
bé nem kérnek.

Az ideálizáltt Istenek, 's Isten-affzo-
nyok többé nintsenek. Emberek, különös,
és eggyes Természetü, uralkodó Indúlatok-
kal, 's Elmékkal bíró Emberek állottak He-
lyekre.

A' formáló Mesterség tehát első
's tulajdon Végétől: az ideális Szépnek
Abrázalásától, el-állott, hogy az emberi El-
mén Uralkodását meg-tartsa. A' Század-
nak Lelke munkáltt a' Kép-formálókra-is.

Nem-

Nem-is maradhattak azok az Idő, és Okoktól függetlenek, sem a' formáló Génius szabad Tökéletességébe' nem maradhatott Görög a' Kerefztyének között.

Ha a' Szép Ideálók' Századja el nem múltt volna, nem dítsekednénk most Raphaël, Titzian, és Coreggio Neveikkel; nem bírnánk a' Mesterségekben egyes emberi Szépségekkel, nem a' Festékek' ígésző Tsalogatásával, és a' — Kellemetességgel. Ha tehát már egyfzer így van, jobb még talán így mi reánk nézve.

Görög Formák, és görög Istenek nem illenek öfzve a' mostani emberi Nemzettel. Legyen bár Phidiás mind két Remekje, Jupiterje, 's Minervája olly isteni tökéletes; mennél fennebben állnának előttünk, annál rettenetesebbek vólnának; annál idegenebbek a' mi Érzéseinknek.

Olly Férjfiak, kik egyedül-is állani tudtak, vóltak tsak elég mérészek Szemek-

be nézni ezen Istenségeknék, magokat ő ve-
lek eggyeknek képzelni, és ezért Segedel-
meket kérni.

Mi Segéd nélkül-való erőtlének va-
gyunk. Mindenkoron szükölködünk, és E-
rönkbe' bízakodunk. Eggy Meghittet kere-
sünk mi, kinek Szükséginket panaszolhas-
suk; a' kinek Szíveinket kiönthessük, min-
den ő Ellenkezéseivel, Tévelyedéseivel, 's
titkos Intézéseivel eggyütt; a' kinek — mi-
vel mi magunk - is tőrök, és irgalmazók
vagyunk — minden Fárasztása nélkül, szün-
telen Könnyhúllatásainkkal, és Esdeklése-
inkkel, Segítségét, és Szánakozását kitsal-
hassuk, — ez a' leg-főbb Szüksége Életünk-
nek, és azért teremtt az Ember Isteneket a'
maga Képére.

A' Termézet' Szava ez! mondjon bár
ellene, a' mit akar, a' világi Böltesség,
a' melly Szörfzálhasagatáson rágódik, és
Levegő-képeken épül. A' Hasonlatosság
nélkül, meg-hóltt a' Szeretet. Nem fogja-
meg

meg az Erőtlen a' Tökéletest; maga Nemü Allatot keres, a' ki őt' értse, szerezse, a' kivel magát közölje.

Illyen emberi Nemhez tartoznak a' Képfornálók is, és ezekért alkotnak. Görög Ország' Ideáljai közzül, éppen csak annyi maradt még fel, hogy szolgáljon Újmútatás gyanánt: Melly felé feküdt az előtt az Mesterség' Ösvénye. — — Ma nem dolgozik többé a' Kép-alkotó csak a' tiszta aethetica Érzésért, az Embert, erkölcsi Bélyegével, egyes 's tulajdon Természetével fel-emeli, és ez által igyekezik — tetfzeni. Ezt keressük ma a' Mesterségknél: szeretni akarunk.

Ez a' Szeretet nem engedelmeskedik femmi Kényszerítésnek; szabad minden Indulatja, mint a' Gyermekek Amore. Beszéljenek a' Tudósok, a' Képfornálók Külömböztetéseikről, azoknak Tudományáról, betsüljék a' Képnek Regulákra szabott Allását; a' Köntöst (Drapperie) annak Rán-tzo-

tzolását; a' Termézet' helyes Kinyomását; a' Világosság', Arnyékozat' bájoló Játékát; szzeretni nem lehet a' Köntöst, a' Világítást, a' Testeket. Az Embert, és a' Képen az emberi Lélek' Kinyomását szzeretjük.

Raphaël' Etsetje alól van itt egy Kisded Kép: a' szent Ház-nép! Erőszakos ennek Külseje, de ritkán lehet annyit mondani egy Kép' Dítséretére, mint erről. Egy Ház-népnek tökéletes bódog Eggyessége ez! Er'sebet, és Mária a' Földön ülnek, és köztök vannak Gyermekeik. A' kis János Ölébe' ül Anyának, és egy kellemetes kis Fiú, a' Gyermekek Jéfus, Anya' Térdén ül, — Rajzolója helyes, és szép. A' bódog Anya mennyei Kellemetességgel, és Gyengélkedéssel néz Fiára; Feje gyengén hajol elé; és Homlokán Szüz Szépség terjed-el. Nints talán több Képíró, a' ki az Anyát, és a' Szüzet egy Valóságban úgy öfzve tudná olvaftani mint ő. Félretévén minden

den Titkokat, ez a' Karakter van a' Természetben. Erkölt si Szüzesség, tiszta Szív, tiszta Képzélődés, Anyaifzerelemmel egy Szövettségbe, — ez a' leg-ritkább Tünemények közzé tartozik ugyan, de nem hóltt még ki az Emberek közzül . . . Er'sebet Jó'sefet nézi, a' ki jó Lelkü Ábrázattal mosolyog le. A' Viselet (Costume) együgyü, és szép, minden hijában-való Pompa nélkül, az akkori Köznép' Ruhája szerént. Nem festett Raphael itt Isteneket, de gondoltt magának isteni Embereket.

Pietro da Cortona szép Paráznája, de mit mondok? Ez a' Kép Bosszúállást kiált ezen hamis Vádért! Ha ez Parázna vólt, a' kit itt lát sz, a' ki ártatlan, vesse a' leg-első Követ reája. Lekötözött Karokkal áll itt; félre fordított Tekintete Könnyel telve, — olly Tekintet, mellyet tsűf Vádólói rettegnek. Ortzavonásaiban a' belső Meg-nyúgovás' magas Tsendessége fekszik, és egy kitsinyt öszveszorított Ajakiba' Fájdalom, és a' meg-sértett Érzés' ne-

mes Makattsága. Felséges még Ortzájának Formája is. A' Fő, Testhelyetés, és Kön-tös együgyü Kellemetességet mutat. Félig feltakartt Nyaka, és Kezei jól vannak szí-nelve. (colorirt.)

Közel ehez függ egész Magasságában Kereftelő János a' Pufztában. Bal Karjára támaszkodva, bal Lábát fel-felé von-va, nyúgszik, de nem henyél; Jobbját ki-terjesztve, így ül János itt egész Erejében 's Virágjában, elmélkedő Fejét jobb Válla felé ereftve. Balja alatt a' Köszikla alatt, fekszik a' Kereft, és Jobbjában, melly Ke-belét bé-árnyékozza, van a' Kereftség' Je-lentő-képe, a' Vízzel tele Tsészze.

Erőt mutat a' Nyúgodalomban-is, nem El-lankadást. Itt ül egy Férjfi, fiatal Szépségében; nyúgszik a' Test, és a' sza-badon lebegő Kar fenn-áll. Szépek és tífz-ták Ajakai. Kedves Mosolygással jutalmaz-

tat.

tyák-meg azt, a' ki azokat halgatja : de most más Érzés fekszik rajtok. Talán az Reménység' tsendes Örömei? Legalább vidám Gondolatok lezzengenek be-zártt Szája körül, és hízelkednek az Hang' Fedelének. Lerefeszített Tekintete. Belső Tsudállása valamelly érzeltt nagy Tárgynak nyomjale Szem-pilláit ; magas Bóltozatjai alatt, mellyek olly szépen ki-dülnek a' Szemöldök' Arnyéka alól, valamelly Isteni Látomány áll, mellyhez képest a' Föld' minden Szépsége, tsak Por, és Hamú . . . Melly tiszta Homloka, és melly vidám! semmi Kívánság, semmi Indulat nem háborgatja ezen Lélek' szent Békességét, a' mellynek Erői még-is Mozdulásban vagnak.

Nékünk nagy ez a' Kép, és magához vonzó! minket emlékeztet olly Történetekre, mellyek ezen Tárgygyal minket öszvekötnek. Esmérjük mi ezen méltóságos Ifjat. Eggy megvesztegetett Világ feküdt Szemei előtt. A' Mértékletesség, és maga Megtagadás által megtsináltt, és élesültt

Ér.

Értelme megmérte a' Jövendőt. Magános Vadonyokban elmélkedik az Idő nagy Szükségeiről. Nemesebb lévén elsüllyedt Nemzeténél, eltávozott tőle kemény Élete-rendje által, 's Példájával büntette azt, . . . és égő Dorgálásaival. Látja ez az Erkölt's Birája, hogy nem foganatosok ezen Befzédek. Fel-áldozást, Hoffzútürést, Szeretetet — Emberinél nagyobb Szeretetet kíván az erköltsi Romlottságnak Nagyobbítása. Most gondolja ezen Tulajdonságokat egygy Ideálban — úgy látszik, hogy esméretes Képpel olvad az öszve, hogy esméri azt az Isteni Férjfit, a' kiben fekszik az Emberek' Szabadítása — Ezen Gondolat' víg Borzadásait hirdeti lefüggő Tekintete. Tüzes beszédű Ajakin most a' vidám Remény-ségek' Nyúgodalma fekszik — és ez Keresztelő János!

Most lehet megfogni, hogy nem lehet nekünk annyi Apolló, bár melly Kéz formálta-is azt — mint ez az Ember-társunk János. Egynéműsége magához vonfz

vonz minket, mert ő minékünk magas Tökéletességében - is Atyánk fia; tőle akarunk tanulni, mert őt' meg-értjük, mert ő úgy gondolkozik, mint mi; Apolló pedig az, a' minek néki lenni kell — Isten. Róla, 's felöle semmit meg nem foghatunk. Tsupa Érzés, nem esmérjük, tsak találgatva, 's Homályba' érzellyük.

Guidó Menybemenő Ma Donnája (Bóldogasszonya) függ a' Dresdai Képalotába'. Az Egek' Királynéja visszater Székébe, melly Tulajdona. Nem lebeg — áll; inkább elmélkedve, mint vidámon. Ez az Isteniasszony elhagyja a' Világot, mellyhez soha sem tartozott. Az imádó Angyalok halgatva imádnak — és az Egek innepelnek. Még-is olly fok kedves Emberiség benne! Látja az Egeket nyítva, tévelygő Tekintete, Orzája mint Megbóldogúltaké, gyengén kiterjesztett Karjai magyarázhatatlan Gyönyörűségét jelentik. Két Angyalok Lábai

nál, emelik a' Magasságba, Köntöséhez kaptsolják magokat, és örülnek néki mennyei Szerellemmel — nem! Ember nem mondhatja azt ki, mint örülnek az Angyalok. —

Új Világ ez, Világossággal tellyes, és tiszta Világosságban álló. Nints itt semmi földi, semmi tiszttalan, még kék Palástja is az El-változottnak, tsak mint meg-testesültt *Aether*, nem nehéz — és tsak Méltóságot ad. A' Szüz vékony, és lebegő, egésszen felöltözött; és már-is látzik mennyei, romolhatatlan Természettel bírni. Nézz reá, és hízed a' Feltámadást — Az Angyalok Szépsége, és az ő Kedvességek minden Leirást meg-halad. Minden benne mennyei Artatlanság, és feráfimi Szerelem. Vannak a' Szépségnek Ideáljai, mellyek különböznek az Görög Isteniformáktól, és ezekbe' az Angyalokba' lehet azokat szemlélni. Majd nem híhetetlen, hogy az *Empyreum*' Tsudáit testi Formával így fel-lehessen ruházni. Angyali Tisztaság, együtt

a' bóldog Lelkek' tsendes Tüzével, örök
Kellemetessége a' Vidámságnak Isteni Ifjak'
Formájokban. Minden Gyönyörűség ezen
Képben, és gyönyörűségessen, 's rettenetes-
sen rázza meg az Érzést . . . !

” Ha ezen Próbával fel-támaszthatjuk az
olvasó Közönségnek a' Izip Mestersé-
gek eránt-való Szerelmét, több illye-
ket a' jövő Köttetekben leírni Öro
münk léfzen.,,

